

Antoni Jopek

Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie

Biuletyn Polonistyczny 24/1-2 (79-80), 227-235

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

2. Kieleckie Studia Filologiczne, Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Kielce 1980.

3. II Dekada Literatury Kieleckiej, Kielce 1979.

Mgr Lucyna Bednarska

**WYŻSZA SZKOŁA PEDAGOGICZNA
IM. KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ
W KRAKOWIE
INSTYTUT FILOLOGII POLSKIEJ
(1979/1980)**

I. Sprawy organizacyjne i personalne

W roku akad. 1979/1980 funkcję dyrektora Instytutu sprawował nadal prof. dr J.Z. Białek. W związku z rocznym urlopem naukowym dr A. Dyduchowej obowiązki wicedyrektora d/s organizacyjno-administracyjnych przejął na ten okres dr E. Klisiewicz, który zastępował także przez pół roku doc. dr M. Schabowską, wicedyrektora Instytutu d/s dydaktyczno-wychowawczych, również korzystającą z urlopu naukowego.

Etat adiunkta uzyskała dr A. Witkowska, etat asystenta mgr M. Mączyński, a etat asystenta-stażysty - mgr R. Mazurkiewicz. Po trzyletnim pobycie w Dijon (Francja) powróciła do Zakładu Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego dr B. Dyduchowa, która prowadziła tam lektorat języka polskiego, natomiast dr R. Lubas prowadzi nadal lektorat w uniwersytecie w Clermont-Ferrand, a przez pół roku (od stycznia 1980 r.) lektorem języka polskiego w uniwersytecie w Neapolu był doc. dr L. Bednarczuk. W lipcu 1980 r. mgr Z. Kłak powróciła do Zakładu Metodyki Literatury i Języka Polskiego po trzyletnim pobycie w uniwersytecie w Halle

(NRD), gdzie prowadziła lektorat języka polskiego.

21 kwietnia 1980 r. zmarła po długiej i uciążliwej chorobie prof. dr M. Romankówna, zatrudniona w krakowskiej WSP od lipca 1962 r. (Wspomnienie pośmiertne zob. w niniejszym zeszycie BP, s. 172-176.)

W roku akad. 1979/80 odbyło się kolokwium habilitacyjne z metodyki literatury polskiej dra J. Polakowskiego. W tym samym okresie T. Budrewicz, A. Grochulska, J. Kurczabowa, E. Łubieniewska, A. Spólnik, J. Winiarski oraz A. Witkowska obronili prace doktorskie z historii literatury polskiej, języka polskiego bądź metodyki literatury polskiej.

115 studentów stacjonarnych i zaocznych uzyskało stopień magistra filologii polskiej. Podyplomowe Studium Polonistyczne ukończyło 18 uczestników.

II. Sesje i zebrania naukowe

- W Zakładzie Literatury Polskiej odbyło się 6 zebrań naukowych, na których: 1) A. Aleksandrowicz podzielił się refleksjami na temat kłopotów metodologicznych dotyczących badań literatury współczesnej; 2) E. Chudziński wygłosił referat "»Młoda Myśl Ludowa« - agrarystyczna wizja kultury i literatury chłopskiej"; 3) B. Gryszkiewicz śledził toposy śmierci i narodzin bogów w literaturze dwudziestolecia międzywojennego ("Deifikacja i metaforyka deifikacyjna w prozie Stanisława Ignacego Witkiewicza, Brunona Schulza, Józefa Wittlina, Kazimierza Truchanowskiego"); 4) J. Speina (UMK) przedstawił referat: "Niespodzianki realizmu (proza polska lat 1945-1949 wobec doświadczeń literatury polskiej okresu międzywojennego)"; 5) o pojęciu natury we wczesnych utworach Adama Mickiewicza mówił A. Gurbiel; 6) G. Ostasz (WSP Rzeszów) przeszedł przemianę sztuki narracyjnej w twórczości Juliana Kawalca.

- Z inicjatywy kierownika Zakładu Literatury Polskiej, prof. dra B. Ferona, odbyła się w dniach 25-27 kwietnia 1980 r. czwarta wyjazdowa sesja naukowa poświęcona problematyce języka krytyki literackiej. Obok pracowników Zakładów: Literatury Polskiej, Teorii Literatury, Języka Polskiego, Metodyki Literatury i Języka Polskiego, Filologii Romańskiej, Bibliotekoznawstwa, a także studentów, w obradach udział wzięli zaproszeni goście z WSP w Rzeszowie oraz z Pedagogickiej Fakulty w Nitrze (Słowacja). Wygłoszono 11 referatów.

- M. Zarębina (z Zakładu Języka Polskiego) zajęła się tekstami dyskusji literackich (wywody swoje ilustrowała fragmentami nagrań taśmowych); A. Baluchowa zreferowała specyficzne cechy słownika krytycznego Tytusa Czyżewskiego; M. Białota przedstawił referat "»O korepetytorach w zakresie piękna i smaku i o światłocieniach teatralnych«, czyli Żeromskiego krytyka krytyki"; J. Ożdżyński snuł rozważania nad "Potencjałem illokucyjnym »Flirtów z Melpomeną« Tadeusza Boya-Żeleńskiego"; działalność krytycznoliteracką Juliana Klaczki przypomniał M. Zięba; M. Buś zajął się badaniami Wacława Borowego nad Norwidem ("Prezes Prokuraturii w państwie norwidologii"); zainteresowania teatralogiczne K. Gajdy znalazły odbicie w jego referacie "Wielka Reforma Teatru w sądach »Krytyki« (1896-1916)"; B. Gryszkiewicz zwrócił uwagę na ideologiczny kontekst wypowiedzi krytycznych Jana Emila Skiwskiego; H. Grzmil podjęła temat: "Dyskurs literacki - Connotation et intertextualité"; R. Mazurkiewicz zastanawiał się nad strukturalną organizacją "ram" w tekstach recenzji krytycznych; studentkę B. Bąk (IV rok filologii polskiej) zafascynował "Jana Błońskiego romans z tekstem".

- Komitet Nauk o Literaturze Polskiej PAN, Zespół Dydaktyczno-Wychowawczy Filologii Polskiej MNSWiT oraz Instytut Filologii Polskiej krakowskiej WSP przygotowały w dniach 22-24 listo-

pada 1979 r. sesję naukową poświęconą teorii i praktyce nauczania literatury w szkołach wyższych, a poprzedzoną posiedzeniem Komitetu Nauk o Literaturze Polskiej PAN. Udział w sesji wzięli pracownicy naukowcy z Krakowa, Warszawy, Śląska, Poznania, Opola, Rzeszowa, Zielonej Góry. Spośród 13 wygłoszonych referatów cztery przedstawili pracownicy Filologii Polskiej WSP w Krakowie:

1) S. Burkot, A. Gurbiel i B. Małkowska podjęli temat: "Historia literatury a lektura tekstu", w którym postulowali kształcenie umiejętności "pogłębionego czytania" przez poszerzenie wiedzy historycznoliterackiej dającej studentowi ogólne przygotowanie humanistyczne; 2) M. Jędrzychowska i Z. Uryga zastanawiali się nad rolą dydaktyki literatury i języka dydaktyki literatury i języka w studiach polonistycznych; ich zdaniem dydaktyka winna sprzyjać integracji polonistycznego toku studiów; 3) J. Polakowski ("Problemy wiedzy o kulturze współczesnej w kształceniu nauczycieli polonistów") dowodził, że przedmiot ten może stać się szkołą współcześnie rozumianego humanizmu; 4) T. Budrewicz i B. Feron ("Podyplomowe studia polonistyczne - stan i perspektywy") podkreślali konieczność związku programu tych studiów z wymogami szkoły, proponując liczne usprawnienia organizacyjne.

- W dniach 15-16 lutego 1980 r. w auli krakowskiej WSP odbyła się sesja poświęcona działalności naukowej, dydaktycznej, społecznej i politycznej zmarłego przed rokiem prof. dra Stanisława Jodłowskiego, zorganizowana przez centralne i krakowskie władze Stronnictwa Demokratycznego i wydawnictwo "Epoka", przy wydatnym współudziale pracowników Instytutu Filologii Polskiej, którzy przygotowali 4 referaty: 1) L. Bednarczuk i E. Stachurski zajęli się pracami S. Jodłowskiego z dziedziny językoznawstwa ogólnego; 2) J. Zaleski przypomniał dorobek polonistyczny zmarłego uczonego; 3) J. Kobylińska i A. Dyduchowa nakreśliły sylwetkę S. Jodłowskiego jako dydaktyka; 4) M. Schabowska przedsta-

wiła referat "Stanisław Jodłowski jako nauczyciel".

- W dniach 28-29 marca 1980 r. odbyła się w Nowym Sączu sesja naukowa zorganizowana przez krakowską WSP i tamtejszy Urząd Wojewódzki, poświęcona "Sądeckczyźnie w kulturze Polski Ludowej". Trzy spośród 11 referatów wygłosili pracownicy Instytutu: 1) S. Burkot mówił o Sądeckczyźnie w poezji powojennej; 2) E. Pawłowski zajął się "Zmianami w języku potocznym Nowego Sącza i w gwarach sądeckich w okresie 35-lecia Polski Ludowej"; 3) E. Chudziński (organizator programu naukowego konferencji) podjął temat: "Sądeckie aspiracje do literatury".

20 września 1980 r. w Dworku-Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu odbyła się z okazji 70 rocznicy śmierci pisarki sesja naukowa zorganizowana przez Towarzystwo im. Marii Konopnickiej, Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Krośnie, Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Krośnieńskiej w Krośnie, Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu. Opiekę naukową nad sesją przejął w całości Instytut Filologii Polskiej. A. Jopek próbował usytuować twórczość Konopnickiej na tle epoki: o trwałych wartościach utworów pisarki dla dzieci i młodzieży mówił J.Z. Białek, S. Burkot w referacie "Niespodzianki edytorskie M. Konopnickiej" podzielił się refleksjami związanymi z kłopotami, z jakimi walczą wydawcy tekstów autorki "Obrazków"; M. Zięba (Samodzielny Zakład Bibliotekoznawstwa) przypomniał idee społeczne Konopnickiej. Podsumowanie obrad dokonali prezes Towarzystwa im. Konopnickiej, S. Szwalbe, oraz wiceprezes, prof. dr J. Nowakowski.

- W międzynarodowej konferencji zorganizowanej przez Uniwersytet Warszawski, wydawnictwo "Nasza Księgarnia" i Instytut Programów Szkolnych wziął udział J.Z. Białek, który wygłosił referat "Typologia współczesnej prozy dla młodzieży". W Wyższej Szkole Pedagogicznej w Dreźnie miał on również prelekcję dla studentów o literaturze dziecięcej w programach szkolnych (lis-

topad 1979 r. , a na spotkaniu z pracownikami neukowymi tej uczelni mówił o założeniach metodologicznych podręcznika literatury dla dzieci i młodzieży dla szkół wyższych. J.Z. Białek współpracuje także z Akademią Pedagogiczną w Niksiżu (Jugosławia) i uczestniczy w badaniach nad jugosłowiańską i polską literaturą dla młodego czytelnika.

- L. Bednarczyk przeprowadził na Kongresie Celtologicznym w Gabway (Irlandia) "Próbe charakterystyki typologicznej języków celtyckich" (lipiec 1979 r.).

- J. Polkowski uczestniczył w międzynarodowym sympozjum naukowym w Zielonej Górze, gdzie zajął się teorią kształcenia literackiego w kontekście edukacji równoległej.

- Na międzynarodowej Konferencji Baudouinowskiej w Warszawie (wrzesień 1979 r.) E. Stachurski omówił listy Jana Baudouina de Courtenay.

- Referaty na V Ogólnopolską Konferencję Neukowo-Dydaktyczną Młodych Językoznawców w Toruniu (maj 1980 r.) przygotowali: M. Mączynski ("Uwagi o derywacji czasowników denominalnych") i K. Tekielski ("Z problemów polszczyzny wileńskiej").

- W Bibliotece Wojewódzkiej w Tarnobrzegu J.Z. Białek wygłosił odczyt "Postać dziecka w literaturze współczesnej"; w Towarzystwie Beskidzkim (Bielsko-Biała) mówił o pisarstwie Konopnickiej dla dzieci; aktywnie uczestniczył w uroczystościach jubileuszowych zorganizowanych przez ZLP ku czci Marii Konopnickiej.

- Na sympozjum zorganizowanym przez ZLP w Świdwinie (woj. szczecińskie) S. Burkot wygłosił odczyt o poezji Jana Śpiewaka; w Sandomierzu przedstawił referat "Wieś w literaturze polskiej dawniej i dziś"; w ramach współpracy z IKNiBO mówił w Tarnowie o poezji współczesnej.

- A. Jopek przypomniał twórczość Karola Balińskiego ("Poeta Tyrteusz. Rzecz o Karolu Balińskim") w wykładzie inauguracyjnym (7 lipca 1980 r.) wygłoszonym w Punkcie Konsultacyjnym Studium dla Pracujących w krakowskiej WSP w Nowym Sączu.

- Pracownicy Zakładu Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego: doc. Z. Uryga oraz dr dr A. Dyduchowa, R. Jedliński, M. Jędrychowska, J. Polakowski, Z. Świątyńska-Polakowska, A. Witkowska, współpracują z Kabinetem Literarnej Komunikacji Pedagogicznej Fakultety w Nitrze i z Pädagogische Hochschule w Güstrow. Podobnie jak w latach uprzednich, pracownicy tegoż Zakładu koncentrowali uwagę na badaniach recepcji treści literackiej w szkole oraz zajmowali się sprawnością językową uczniów. Przygotowali też dwa podręczniki (A. Beluchowa, M. Jędrychowska, Z. Uryga: "Radość czytania" i A. Dyduchowa, H. Krzyżak: "Sztuka mówienia i pisanie"), które zostały wprowadzone do szkół eksperymentalnych wdrażających program przyszłej szkoły dziesięcioletniej.

- Prof. dr M. Zarębina bierze udział w badaniach międzyresortowych nad językiem polskim, jego strukturą i tendencjami rozwojowymi; opracowuje własny temat szczegółowy: "Słownictwo polszczyzny mówionej".

- Pracami badawczymi związanymi z realizacją eksperymentu w krakowskich szkołach-laboratoriach kieruje doc. dr Z. Uryga przy współpracy dr dr B. Dyduchowej i A. Witkowskiej.

- Wielu pracowników Instytutu współpracuje z władzami oświatowymi i ośrodkami kształcenia nauczycieli: prof. dr B. Feron jest przewodniczącym Rady Społecznej IKNiBO w Krakowie; przewodniczy także Zespołowi Kształcenia Nauczycieli i Doskonalenia Pedagogicznego Kadry Naukowej przy Radzie Głównej MNSWiT. - Prof. dr J.Z. Bisłek pełni funkcję przewodniczącego Rady Naukowej czasopism dziecięcych. - Wykłady dla nauczycieli polonistów w Krakowie oraz w innych regionach kraju prowadzili: dr A. Dyduchowa,

dr B. Dyduchowa, doc. dr J. Kobylińska, mgr A. Rosa, doc. dr M. Schabowska, doc. dr Z. Uryga, dr A. Witkowska. Doc dr Z. Uryga wygłosił prelekcję w Uniwersytecie im. A. Mickiewicza, w Uniwersytecie M. Curie-Skłodowskiej i w szczecińskiej WSP; jest on członkiem Zespołu Programowego Języka Polskiego przy Ministerstwie Oświaty i Wychowania, a także bierze udział w pracach Głównego Komitetu Olimpiady Polonistycznej. - Dr Edward Klisiewicz zasiadał w jury Okręgowej Olimpiady Wiedzy o Literaturze i Języku Polskim. - W pracach Zespołu Dydaktyczno-Wychowawczego Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej przy MNSWiT uczestniczy dr J. Okoń. - Dr dr A. Dyduchowa, B. Dyduchowa, M. Jędrychowska i A. Witkowska opracowały projekt audycji radiowo-telewizyjnej dla NURT-u. Dla III programu Polskiego Radia dr T. Nowacka przygotowała dwie audycje poetyckie. Prof. B. Feron prowadzi od kilku lat stały felieton literacki w telewizji.

- Ze środowiskiem oświatowym Krakowa w ramach koordynacji studenckich praktyk pedagogicznych współpracowali: dr dr B. Dyduchowa, R. Jedliński, M. Jędrychowska, Z. Świątyńska-Polakowska, A. Witkowska.

- Instytut Filologii Polskiej prowadzi również studia podyplomowe, a także stacjonarne i zaoczne studium doktoranckie.

- Pod kierunkiem prof. dre J. Nowakowskiego, dr dr M. Białota, S. Mrzązek oraz mgr mgr K. Gajda, B. Sikorowska, J. Waligóra opracowują problem węzłowy: "Dramat i teatr Młodej Polski okresu międzywojennego".

- Problemem badawczym ("Życie literackie Polski południowej w latach 1918-1939"), zleconym przez Komisję Historycznoliteracką Oddziału PAN w Krakowie, zajmowali się dr dr M. Białota i M. Jazowska-Gumulska (Samodzielny Zakład Bibliotekoznawstwa).

- Na posiedzeniach Komisji Historycznoliterackiej Oddziału PAN w Krakowie referaty wygłosili: dr dr M. Zięba ("Nurt ludowy

w twórczości Teofila Lenartowicza") i M. Jędrychowska ("Sztuka przekonywania. O stylu Kazimierza Wyki").

III. Studencki ruch naukowy

Dzięki staraniom asystentów Instytutu (dra T. Budrewicza, mgra A. Gurbiela, mgra J. Waligóry) odbyła się w dniu 24 maja 1980 r. studencka sesja naukowa poświęcona "romantyzmowi zapomnianemu". Referaty przygotowali słuchacze II i III roku filologii polskiej: L. Antończyk omówiła opowiadania napoleońskie Amilkara Kosińskiego, A. Foksa wygłosiła referat "Motyw Gopła w twórczości Juliusza Słowackiego, Ryszarda Berwińskiego i Aleksandra Grózy", S. Salamona zainteresował "Sędziwój" Józefa Bogdana Dziekońskiego, R. Rosa śledziła przejawy realizmu w twórczości Seweryna Zenona Sierpińskiego, A. Kozłowska zajęła się wczesnymi powieściami Ludwika Szyrmera. Jury wysoko oceniło poziom zaprezentowanych prac i postanowiło wyróżnić wszystkie wygłoszone referaty.

W okresie wakacyjnym członkowie Sekcji Kultury Literackiej studenckiego Naukowego Koła Polonistów (kurator - prof. dr S. Burkot) pod kierunkiem dra E. Chodzińskiego przeprowadzili na Podhalu badania nad współczesnym pisarstwem ludowym i kulturą regionalną. Zajmowali się również recepcją współczesnych pisarzy ludowych.

IV. Nagrody i odznaczenia

- Nagrody naukowe III stopnie Ministra NSWiT za działalność naukową i dydaktyczną otrzymali: dr dr J. Ożdżyński i F. Reichman. Rektor WSP przyznał nagrody 15 pracownikom Instytutu.

- Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski został odznaczony prof. dr J.Z. Białek, a Brązowym Krzyżem Zasługi - dr R. Jedliński.

Doc. dr Antoni Jopek